

ETYKA ZAWODOWA POLICJANTA W KONTEKŚCIE PRAW I WOLNOŚCI CZŁOWIEKA

ZESPÓŁ DS. OCHRONY PRAW CZŁOWIEKA KWP W OLSZTYNIE

nadkom. Dorota Rak

st. sierż. dr Dorota Zwierzyńska-Symonajc

2021 r.

ROTA ŚLUBOWANIA POLICJANTA

Zgodnie z art. 27 ust 1 ustawy o Policji przed podjęciem służby policjant składa ślubowanie według następującej roty:

"Ja, obywatel Rzeczypospolitej Polskiej, świadom podejmowanych obowiązków policjanta, ślubuję:

służyć wiernie Narodowi, chronić ustanowiony Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej porządek prawny,

strzec bezpieczeństwa Państwa i jego obywateli, nawet z narażeniem życia.

Wykonując powierzone mi zadania, ślubuję pilnie przestrzegać prawa, dochować wierności konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej,

przestrzegać dyscypliny służbowej oraz wykonywać rozkazy i polecenia przełożonych.

Ślubuję strzec tajemnic związanych ze służbą, honoru, godności i dobrego imienia służby oraz przestrzegać zasad etyki zawodowej".

<https://warminsko-mazurska.policja.gov.pl/ol/aktualnosci/76801,80-nowych-policjantow-zasililo-szeregi-Policji-na-Warmii-i-Mazurach.html>

„[...] dzisiejszemu człowiekowi, zafascynowanemu postępem i rozwojem, trudno jest zrozumieć, że może być coś, czego nie wie, a o czym dawniej wiedziano. Szczególnie, jeśli chodzi nie o jakąś wiedzę tajemną czy pilnie strzeżoną, ale sprawy najprostsze i dotyczące każdego. A właśnie moralność jest istotnie i w sposób niezbywalny wpisana w życie człowieka. **Każdy bowiem człowiek jest autorem podejmowanych przez siebie decyzji, które są albo dobre albo złe. Za nie też jest odpowiedzialny, niezależnie od tego, czy jest Amerykaninem, czy Polakiem, czy Niemcem, czy żyje teraz, czy żył kiedyś w Grecji, Rzymie lub średniowiecznej Europie**”.

Piotr Jaroszyński, *Etyka. Dramat życia moralnego*, Warszawa 1993.

TO OD NASZEGO ZACHOWANIA ZALEŻY JAK JESTEŚMY POSTRZEGANI PRZEZ INNYCH

<https://dzienniknarodowy.pl/prof-matyja-etyka-polityce/>

CO TO JEST ETYKA?

Powszechnie uważa się, że słowo **etyka** wywodzi się od greckiego terminu *ethos* (*ethicos*), oznaczającego „zwyczaj, obyczaj” („zwyczajowy, obyczajowy”). Przez zwyczaj rozumie się określony utrwalony i oparty na tradycji sposób postępowania w pewnej grupie ludzi (P. Sztompka, *Socjologia*, Kraków 2003). Mając na uwadze wskazany źródłosłów, można wyciągnąć wniosek, iż etyka związana jest z zachowaniem ludzi, z ich postępowaniem. **Postępowanie etyczne to postępowanie zgodne z powszechnie przyjętymi normami moralnymi. Postępowanie nieetyczne natomiast to takie, które jest sprzeczne z owymi normami i jest oceniane negatywnie.**

CO TO JEST ETYKA?

W podobnych przypadkach bywa również używane inne słowo, bliskie znaczeniowo, posiadające jednak inny źródłosłów. Tym słowem jest „**moralność**”, pochodzące od łacińskiego słowa *mos* gen. *moris* (obyczaj, zwyczaj, przyzwyczajenie, ale również prawo). W przybliżeniu oznacza „życie moralne”, czyli postępowanie ludzi ujęte w świetle pewnych norm określanych jako normy moralne (np. nie kradnij, nie kłam) (K. Wojtyła, *Elementarz etyczny*, Wrocław 1982). Moralność jest czymś, co rozgrywa się wewnątrz człowieka, a nie poza nim. Przez moralność będziemy rozumieli obszerną dziedzinę ludzkich decyzji i czynów, podejmowanych i spełnianych w świetle określonych norm, natomiast przez etykę – teoretyczną refleksję nad nimi.

CO TO JEST ETYKA?

Etyka policji jest etyką normatywną, starającą się opisać wzór osobowy policjanta, cele etyczne tego zawodu, normy postępowania w praktyce policyjnej i typowe konflikty etyczne mogące się pojawić w praktycznej realizacji policyjnych działań.

PRAWO A ETYKA

Doświadczenie historyczne pokazuje, że rządzący dość często nadużywali organów państwa, w tym policji (milicji), do realizacji swoich własnych lub partyjnych celów. Dlatego obecnie stosowane są surowe kryteria, by możliwe było przyznanie jakiejś formie państwowości nobilitującego określenia „demokratyczne państwo prawa”. Działania sił porządkowych w takim państwie podlegają ścisłym rygorom prawnym. Pojawia się więc pytanie: **Po co etyka, skoro policjant, podejmując służbowe działanie, musi przestrzegać prawa?**

Jest to pytanie o wzajemny stosunek, jaki zachodzi między etyką i prawem.

PRAWO A ETYKA

Policjanta, z jednej strony, wiąże stosunek wierności wobec konstytucyjnych organów państwa (funkcjonariusz publiczno-prawny), a z drugiej jest on zobligowany do służby narodowi. Dlatego zagadnienie to przestaje być kwestią czysto teoretyczną i nabiera także znaczenia praktycznego. Ów wzajemny stosunek prawa i etyki w rozstrzygającym stopniu zależy od tego, w jaki sposób rozumie się prawo i moralność.

PRAWO A ETYKA

ŹRÓDŁO NORM:

- Stanowią je sformalizowane akty, wydane przez odpowiednie organy władzy w państwie, w którym zostały zawarte określone rozwiązania prawne.
- Normy etyczne nie są efektem określonego procesu formalnego. Swoją genezę zawdzięczają nieformalnemu, osobowemu procesowi internalizacji określonych wartości, przy czym obce są im terminy wejścia w życie i upływu ważności.

PRAWO A ETYKA

TREŚĆ NORM:

- Każdy ma dostęp do norm prawnych w oficjalnych dokumentach (np. Dziennik Ustaw), obowiązujące ustawodawstwo może być zmienione lub skorygowane w przypadku zaistnienia nowej sytuacji społecznej.
- Treść norm etycznych można ustalić tylko odwołując się do osobowego sumienia. W pluralistycznym społeczeństwie nie można wskazać autorytetu, który byłby uprawniony do ustalenia powszechnie obowiązujących wartości i norm. Wyobrażenia o takich wartościach jak godność człowieka, sprawiedliwość, prawda, pokój, jak również sposób ich realizacji, są oczywiście uwarunkowane historycznie.

PRAWO A ETYKA

LEGITYMIZACJA NORM:

- Uzasadnienie obowiązywania prawa można rozpatrywać na różnym poziomie. Jedną z teorii wskazuje, iż prawo stanowione czerpie swoją legitymizację poprzez odwołanie się do podstawowych norm prawa naturalnego (godność człowieka, sprawiedliwość), inna zaś że rozstrzyga tutaj autorytet państwa, który ogłasza dany akt prawny.
- Normy etyczne czerpią swoją legitymizację poprzez odwołanie się do akceptowanych wartości.

PRAWO A ETYKA

OBOWIĄZYWALNOŚĆ NORM:

- Normy prawne kontrolują zewnętrzne zachowania, regulują rozległe obszary życia społecznego oraz państwowego od zewnątrz i odwołują się do przymusu, o ile nakładają sankcje karne za naruszenie prawa.
- Normy etyczne uchodzą raczej za normy idealne, mają charakter apelatywny i zobowiązują tylko w osobistym sumieniu. Jakakolwiek forma przymusu w zakresie przyjęcia określonych wartości lub norm moralnych jest nie do pogodzenia z autonomią podmiotu moralnego.

PRAWO A ETYKA

CEL NORM:

- Normy prawne służą dobru wspólnemu, zapewnieniu pokoju społecznego i zagwarantowaniu bezpieczeństwa prawnego obywateli.
- Normy etyczne stanowią pomoc w ukształtowaniu udanego, godnego człowieka życia w wolności i odpowiedzialności. Służą także do wyznaczenia granic kompetencji (właściwości) i obowiązywalności norm prawa stanowionego.

SUMIENIE JAKO NORMA MORALNOŚCI

Sumienie, jako sąd rozumu, podaje człowiekowi konkretne wymagania i oceny. Ów sąd w sposób jasny i wyraźny określa wartość moralną jego czynów. Poprzez sąd sumienia obiektywne wymagania norm moralności zyskują właściwą moc oddziaływania na wolę podmiotu.

E. Kowalski, *Funkcjonowanie subiektywnej normy moralności*, „Collectanea Theologica” 1990 nr 60/2, s. 35-43.

ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ POLICJANTA

Mając na uwadze znaczenie problematyki moralnej w wykonywaniu zawodu policjanta i jego służebną wobec społeczeństwa rolę, a także konieczność wzmocnienia oraz uzupełnienia obowiązków i praw policjanta wynikających z demokratycznie stanowionego prawa, Komendant Główny Policji na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji wprowadził „Zasady etyki zawodowej policjanta”.

Ww. zasady zostały określone w załączniku do Zarządzenia 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r.

ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ POLICJANTA

Zasady etyki zawodowej policjanta występują w postaci:

- nakazów, mających doskonalić, usprawniać działania policjanta,
- zakazów, mających sens prewencyjny, czyli zapobiegawczy.

ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ POLICJANTA

§ 1

1. Zasady etyki zawodowej policjanta wynikają z ogólnych wartości i norm moralnych uwzględniających specyfikę zawodu policjanta.
2. Obowiązkiem policjanta jest przestrzeganie zasad etyki zawodowej.

§ 2 W sytuacjach nieuregulowanych przepisami prawa lub nieujętych w niniejszych zasadach etyki zawodowej policjant powinien kierować się zasadami współżycia społecznego i postępować tak, aby jego działania mogły być przykładem praworządności i prowadziły do pogłębiania społecznego zaufania do Policji.

§ 3 Policjant powinien wykonywać czynności służbowe według najlepszej woli i wiedzy, z należytą uczciwością, rzetelnością, wykazując się odpowiedzialnością, odwagą i ofiarnością.

§ 4 Policjant we wszystkich swoich działaniach ma obowiązek poszanowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka, w szczególności wyrażający się w: 1) respektowania prawa każdego człowieka do życia; 2) zakazie inicjowania, stosowania i tolerowania tortur bądź niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania.

ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ POLICJANTA

- § 5 Policjant, podejmując decyzję o użyciu broni palnej lub zastosowaniu środków przymusu bezpośredniego, powinien zachować szczególną rozwagę i stale mieć na uwadze charakter tych środków.
- § 6 Postępowanie policjanta w kontaktach z ludźmi powinna cechować życzliwość oraz bezstronność wykluczająca uprzedzenia rasowe, narodowościowe, wyznaniowe, polityczne, światopoglądowe lub wynikające z innych przyczyn.
- § 7 Policjant powinien przestrzegać zasad poprawnego zachowania, kultury osobistej i dbać o schludny wygląd.
- § 8 Wykonując zadania służbowe, policjant powinien dostosowywać swoje zachowanie do sytuacji i cech osób uczestniczących w zdarzeniu, w szczególności wieku, płci, narodowości i wyznania, a także uwzględniać uzasadnione potrzeby tych osób.

ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ POLICJANTA

- § 9 W trakcie wykonywania czynności służbowych policjant powinien zachować szczególną wrażliwość i takt w stosunku do ofiar przestępstwa lub innego zdarzenia, udzielać im możliwie wszechstronnej pomocy, a także dbać o zachowanie dyskrecji.
- § 10 Zawiadamiając osobę o zamachu na jej dobra lub przekazując najbliższej rodzinie wiadomość dotyczącą osoby bliskiej, która stała się ofiarą przestępstwa lub innego zdarzenia, policjant powinien zachować takt.
- § 11 Policjant jako funkcjonariusz publiczny powinien wystrzegać się korupcji w każdej postaci oraz zwalczać wszelkie jej przejawy.
- § 12 Policjant nie może wykorzystywać swojego zawodu do celów prywatnych, a w szczególności nie może wykorzystywać informacji uzyskanych w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych ani uzyskiwać informacji do tych celów przy użyciu służbowych metod.

ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ POLICJANTA

- § 13 Policjant powinien zachować dyskrecję w odniesieniu do informacji mogących zaszkodzić społecznie pojętemu dobru służby lub dobremu imieniu osób uczestniczących w czynnościach podejmowanych przez policjanta.
- § 14 Stosunek policjanta do innych policjantów powinien być oparty na przestrzeganiu zasad poprawnego zachowania, poszanowania godności, a także tolerancji w zakresie nienaruszającym porządku prawnego.
- § 15 Policjant powinien w miarę możliwości udzielać pomocy innym policjantom w realizacji zadań służbowych oraz wspierać w rozwiązywaniu ich problemów osobistych.
- § 16 Przełożony powinien dawać podwładnym przykład nienaganego zachowania, w szczególności nie powinien nadużywać stanowiska, funkcji, stopnia policyjnego w celu poniżenia podległego policjanta.

ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ POLICJANTA

- § 17 Przełożony powinien zapewnić podległym policjantom właściwe warunki wykonywania zadań i rozwoju zawodowego oraz dbać o atmosferę pracy i dobre stosunki międzyludzkie.
- § 18 Kierując działaniami podległych policjantów, przełożony powinien wydawać jasne i zrozumiałe polecenia oraz inspirować i motywować ich do działania.
- § 19 Przełożony, oceniając podległych policjantów, jest zobowiązany kierować się jasno określonymi i znanymi im kryteriami oraz sprawiedliwością i obiektywizmem.
- § 20 Przełożony powinien wysłuchać podwładnego w sprawach zawodowych i osobistych oraz udzielić mu wsparcia bądź pomocy, z zachowaniem dyskrecji.

ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ POLICJANTA

- § 21 Policjant powinien rzetelnie wykonywać polecenia przełożonego oraz odnosić się do niego z szacunkiem.
- § 22 Policjant powinien stale doskonalić i uzupełniać swoją wiedzę oraz umiejętności zawodowe, a także dbać o sprawność fizyczną.
- § 23 Policjant powinien dbać o społeczny wizerunek Policji jako formacji, w której służy i podejmować działania służące budowaniu zaufania do niej.
- § 24 Policjant nie powinien akceptować, tolerować ani lekceważyć zachowań policjantów naruszających prawo lub zasady etyki zawodowej

PODWŁADNI I PRZEŁOŻENI

Spośród dwudziestu czterech zasad etyki zawodowej policjanta, aż pięć poświęcono właśnie relacji przełożony – podwładny. Owa relacja kryje w sobie duży ładunek emocjonalny i warto się jej przyjrzeć pod kątem etycznym.

PODWŁADNI I PRZEŁOŻENI

Siegfried Franke uważa, że z punktu widzenia etycznego nie da się precyzyjnie opisać modelu przedstawiciela kadry kierowniczej w policji. Zaznacza, iż wraz z rosnącym poziomem wykształcenia ogółu społeczeństwa, a więc również osób decydujących się na wybór zawodu policjanta oraz intensyfikującą się złożonością procesów kierowania rosną także wymagania wobec osób piastujących stanowiska kierownicze. Wśród tych wymagań S.Franke znaczenie fundamentalne przypisuje stosowaniu w procesach kierowania zasady poszanowania godności ludzkiej. Stwierdza, iż ta podstawowa norma działań kierowniczych wykracza poza granice możliwych do skontrolowania przepisów prawa i przenika w postaci zobowiązań moralnych do osobistego sumienia przełożonego.

PODWŁADNI I PRZEŁOŻENI

Szczególnie cenna wydaje się konkretyzacja wspomnianej normy w postaci następujących wskazówek kierowanych do przełożonych:

1. starać się o to, by szanować każdego podwładnego jako człowieka i odpowiednio go traktować;
2. dokładać starań, by w policyjnej służbie panował klimat zaufania, otwartości i ufności;
3. postępować tak, by istniała szansa bycia zaakceptowanym przez podwładnych jako wzór;
4. konsekwentnie przestrzegać instrukcji służbowych wynikających z konstytucji lub uznanego systemu wartości, aby przez podległych policjantów móc być ocenionym jako osoba godna zaufania i suwerenna;
5. nie unikać trudnych decyzji, obarczając odpowiedzialnością podwładnych;
6. umieć wziąć odpowiedzialność także za nieudane działania służbowe;
7. sprawiedliwie oceniać podwładnych;
8. niezbędne z punktu widzenia służby kontrole przeprowadzać w taki sposób, by nie naruszać godności kontrolowanych osób oraz by nie czuły się one ubezwłasnowolnione;
9. krytykując podwładnych, pamiętać o własnym zachowaniu jako przełożonego;
10. nie myśleć wyłącznie o własnej karierze, lecz umieć znaleźć czas na sprawy podwładnych;
11. umieć przyznać się do własnych ograniczeń i naprawiać własne błędy, by inni nie musieli z tego powodu cierpieć.

KOBIETY W POLICJI

Faktem stała się obecność kobiet w policji, a co za tym idzie, ów fakt domaga się również poddania etycznej refleksji konsekwencji z niego wynikających.

Istotne znaczenie ma zrozumienie faktu komplementarności płci. Kobiety i mężczyźni nie są identyczni. Jednakże przez odmiennność wzajemnie się dopełniają. Różnią się zarówno pod względem fizycznym, jak i psychicznym. Nieliczenie się z tym faktem, propagowanie pełnej zamienności społecznych ról kobiecych i męskich, powoduje, że policjantki odczuwają presję dorównania we wszystkim mężczyznom. Może to nosić znamiona sytuacji dyskryminującej.

KOBIETY W POLICJI

Najpoważniejsze zagrożenie dla procesu integracji kobiet i mężczyzn w policji stanowią, ze względu na szczególnie destrukcyjny charakter tych zjawisk, **molestowanie seksualne i mobbing**. Zjawiska te przenikają się i często jedno jest wynikiem drugiego.

Z punktu widzenia etyki obydwie patologie należy rozpatrywać w kontekście ochrony godności i poszanowania praw człowieka.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ DYSCYPLINARNA POLICJANTA

Zasady, normy etyki zawodowej są obwarowane sankcjami nie tylko typowymi dla moralności tj. napiętnowanie społeczne czy wyrzuty sumienia, ale także sankcjami dyscyplinarnymi.

Rauhut R., *Etyka zawodowa*, Słupsk 2008.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ DYSCYPLINARNA POLICJANTA

Policjant ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną na podstawie przepisu rozdziału 10 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji za popełnienie przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu dyscypliny służbowej lub nieprzestrzeganiu zasad etyki zawodowej (art. 132 ust. 1 ustawy o Policji).

Policjant odpowiada dyscyplinarnie także za czyny popełnione poza służbą.

KARY DYSCYPLINARNE ZA POPEŁNIENIE PRZEWINIENIA DYSCYPLINARNEGO

- upomnienie;
- nagana;
- ostrzeżenie o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku;
- wyznaczenie na niższe stanowisko służbowe;
- obniżenie stopnia;
- ostrzeżenie o niepełnej przydatności do służby;
- wydalenie ze służby.

PRZYKŁADY NIEPRZESTRZEGANIA ZASAD ETYKI ZAWODOWEJ

Funkcjonariusz ostentacyjnie wyrażał „maseczkowy” sprzeciw. Dostał ostrzeżenie o „niepełnej przydatności do służby”.

Detektyw z wydziału dochodzeniowo-śledczego jednego z komisariatów nie miał maseczki, jadąc w październiku ubiegłego roku autobusem, wraz z innymi pasażerami. Na uwagę kierowcy miał wszcząć awanturę, nie chciał wysiąść ani założyć maski, więc wezwano policję. Patrol spisał notatkę i sprawa trafiła do komisariatu, gdzie policjant również przyszedł bez maski.

Komendant miejski ze względu na lekceważące podejście do obowiązujących w czasie pandemii nakazów polecił wszcząć wobec funkcjonariusza postępowanie dyscyplinarne i m.in. za nieprzestrzeganie zasad etyki zawodowej wymierzył mu karę ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby.

W orzeczeniu komendant wskazał, że funkcjonariusz, nie zakrywając ust i nosa, „jawnie zignorował zalecenie Światowej Organizacji Zdrowia oraz Ministra Zdrowia mające na celu zminimalizowanie ryzyka wzajemnego zakażenia się osób wirusem SARS-COV-2”. Ponadto „lekceważąc zasady bezpieczeństwa i okazując brak szacunku wobec innych osób przebywających w autobusie, swoim zachowaniem naruszył zasady etyki zawodowej policjanta”.

PRZYKŁADY NIEPRZESTRZEGANIA ZASAD ETYKI ZAWODOWEJ

Policjant podczas wykonywania czynności służbowych nie podał Burmistrzowi dłoni na powitanie twierdząc, że: "rękę podaję tylko osobom, które szanuję", czym dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu § 6, § 7 i § 24 Zasad etyki zawodowej policjanta stanowiących załącznik do Zarządzenia Nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 roku w sprawie "Zasad etyki zawodowej policjanta".

Komendant Miejski Policji uznał policjanta winnym zarzucanego mu czynu i odstąpił od ukarania. Ostatecznie policjant złożył skargę na orzeczenie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, który ją oddalił.

Organ odwoławczy przyznał, że skarżący nie miał prawnego obowiązku podawania ręki na przywitanie burmistrzowi. Oceniał jednakże, że nie do przyjęcia było jego zachowanie, jako umundurowanego funkcjonariusza Policji, dwukrotnego niepodania ręki przedstawicielowi organu samorządu terytorialnego z wypowiedzeniem, w obecności osób postronnych, komentarza, że "rękę podaje tylko osobom, które szanuje". Organ odwoławczy stwierdził, że takie zachowanie nie przystoi policjantowi, jest nieetyczne i narusza reguły właściwego zachowania się.

PRZYKŁADY NIEPRZESTRZEGANIA ZASAD ETYKI ZAWODOWEJ

Policjant asp. pełnił służbę w patrolu zmotoryzowanym wraz ze st. post. Po godzinie 21:00 dyżurny nadkom. polecił patrolowi udać się na interwencję. W trakcie dojazdu pod wskazany adres policjant asp. jako dowódca patrolu zgłaszał nadkom. szereg zastrzeżeń i uwag co do konieczności przeprowadzenia zleconych czynności. Wymianie prowadzonej korespondencji radiowej na ogólnodostępnym dla policjantów kanale przysłuchiwał się dyżurny KMP - asp. szt., który uznając ją za niewłaściwą skontaktował się z dyżurnym nadkom. i przekazał swoje spostrzeżenia na temat zachowania policjanta. Po powrocie do komisariatu policjant udał się celem rozliczenia służby. Wówczas dyżurny zwrócił asp. uwagę na niewłaściwy sposób prowadzenia korespondencji radiowej. Doszło między nimi do wymiany zdań, a następnie sprzeczki. W jej trakcie funkcjonariusze wzajemnie się obrażali.

Komendant Miejski Policji uznał policjanta asp. winnym popełnienia czynu określonego w art. 132 ust. 1 ustawy o Policji w zw. z § 14 i § 21 załącznika do zarządzenia nr 805 KGP z dnia 31 grudnia 2003 roku w sprawie zasad etyki zawodowej policjanta. Jednocześnie wymierzył funkcjonariuszowi karę dyscyplinarną nagany.

PRZYKŁADY NIEPRZESTRZEGANIA ZASAD ETYKI ZAWODOWEJ

Policjantka ostentacyjnie, wielokrotnie, przemieszczała się po budynku komendy bez maski. Nie zasłoniła ust i nosa, nawet wchodząc na odprawę służbową.

Policjantka negowała zasadność noszenia maski. Przełożeni zwracali uwagę i pytali, dlaczego nie nosi maseczki, ale policjantka nie przedstawiła racjonalnych powodów. Komendant Powiatowej Policji skierował wniosek do Sądu Rejonowego. Sąd wymierzył policjantce 500 zł grzywny. Wobec policjantki wszczęto postępowanie dyscyplinarne.

PRZYKŁADY NIEPRZESTRZEGANIA ZASAD ETYKI ZAWODOWEJ

Komendant Miejski Policji wszczął przeciwko policjantowi postępowanie dyscyplinarne obwiniając go o to, że będąc zobowiązanym § 2 załącznika do Zarządzenia Nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 roku w sprawie "Zasad etyki zawodowej policjanta" do kierowania się zasadami współżycia społecznego oraz postępowania tak, aby jego działania mogły być przykładem praworządności, nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku w ten sposób, że w hali gimnastycznej Szkoły Podstawowej uczestniczył w zajęciach klubu sportowego jako współprowadzący, podczas gdy, według przedłożonego zaświadczenia lekarskiego o czasowej niezdolności do służby, wystawionego przez lekarza psychiatrę pozostawał czasowo niezdolny do służby z powodu choroby, a tym samym postępował w sposób, który w powszechnym odczuciu mógł być uznany za nieodpowiedni dla osoby chorej i nasuwać wątpliwości, co do jego rzeczywistego stanu zdrowia, czym popełnił przewinienie dyscyplinarne.

Policjanta uznano winnym popełnienia zarzucanego mu czynu i wymierzono karę nagany.

PRZYKŁADY NIEPRZESTRZEGANIA ZASAD ETYKI ZAWODOWEJ

Komendant Powiatowy Policji obwinił policjanta o to, że w dniu [...] 2020 r. pomiędzy godziną 16:00 a 17:37 w [...] przy ul. [...], w czasie wolnym od służby, będąc zobowiązany do dbania o społeczny wizerunek Policji jako formacji, w której służy i podejmowania działań służących budowaniu zaufania, celowo utrudniał i uniemożliwiał wyjazd z terenu swojej posesji kobiety, pomimo tego, że ta kilkakrotnie, bezskutecznie prosiła go aby pozwolił jej odjechać swoim samochodem, w którym znajdowało się jej małoletnie dziecko, czym naraził formację, w której służy na utratę wizerunku i zaufania społecznego, tj. o czyn z art. 132 ust. 1 ustawy o Policji w związku z § 23 załącznika do Zarządzenia nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie Zasad Etyki Zawodowej Policjanta.

Policjantowi wymierzono karę dyscyplinarną nagany.

PRZYKŁADY NIEPRZESTRZEGANIA ZASAD ETYKI ZAWODOWEJ

Komendant Miejski Policji obwinił policjanta o to, że w dniu [...] kwietnia 2020 r. w budynku Komendy Miejskiej Policji w szatni Wydziału Ruchu Drogowego naruszył zasady etyki zawodowej policjanta w ten sposób, że groził użyciem przemocy sierz. i używał słów wulgarnych cyt.: "już masz wpier...", "już masz gnoju wpier.....", "wypier.... stąd", "już masz przeje.....", tj. o czyn z art. 132 ust. 1 ustawy o Policji w zw. z § 14 Zasad etyki zawodowej policjanta stanowiących załącznik do Zarządzenia Nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 roku w sprawie "Zasad etyki zawodowej policjanta".

Policjantowi wymierzono karę dyscyplinarną nagany.

PRZYKŁADY NIEPRZESTRZEGANIA ZASAD ETYKI ZAWODOWEJ

Komendant Powiatowej Policji obwinił policjanta o to, że w siedzibie Komendy Powiatowej Policji, w związku z zatrzymaniem nietrzeźwego kierującego motorowerem m-ki [...] nr rej. [...], nie przestrzegał zasad etyki zawodowej w ten sposób, iż nierzetelnie sporządził notatkę urzędową podając, że badanie analizatorem wydechu [...] dokonane zostało na miejscu zdarzenia na ul. [...], co jak wynika z zapisów w protokołach użycia urządzenia nastąpiło dopiero w jednostce Policji, tj. o czyn z art. 132 ust. 1 ustawy o Policji w zw. z § 3 załącznika do zarządzenia nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003r. w sprawie „Zasad etyki zawodowej policjanta”. Policjantowi wymierzono karę dyscyplinarną nagany.

PAMIĘTAJ

Jako stróże prawa nie jesteśmy anonimowi.

Każde nasze zachowanie zarówno w służbie jak i poza nią spotyka się z oceną społeczną, która jest wystawiana funkcjonariuszowi, a tym samym całej formacji.

Musimy znać zasady etyki zawodowej i ich przestrzegać. W przeciwnym razie możemy odpowiadać dyscyplinarnie.

BIBLIOGRAFIA

- Baj D., Bober D., *Odpowiedzialność dyscyplinarna policjanta*, Legionowo 2013.
- Bielecka E., *Etyka zawodowa policjanta – wybrane zagadnienia*, Security, Economy & Law nr 3/2019 (XXIV), s. 5–25.
- Działania antydyskryminacyjne w jednostkach policji. Praktyczny poradnik*, red. K. Łaszkiwicz, Warszawa 2013.
- Jaroszyński P., *Etyka. Dramat życia moralnego*, Warszawa 1993.
- Kowalski E., *Funkcjonowanie subiektywnej normy moralności*, „Collectanea Theologica” 1990 nr 60/2, s. 35-43.
- Leymann H., *Mobbing*, Reinbek 1999.
- Prawa człowieka: geneza, koncepcje, ochrona*, red. B. Banaszak, Wrocław 1993.
- Psychologia praktyczna w pracy policjanta*, cz. IV: *Konflikty norm moralnych w pracy policjanta* (materiały pomocnicze), opr. M. Werwicki, Słupsk 1999.
- Rada Europy Komitet Ministrów Zalecenie Rec (2001) 10 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich dotyczące *Europejskiego Kodeksu Etyki Zawodowej Policji* (przyjęte przez komitet ministrów 19 września 2001 r. na 765. Sesji zastępców ministrów).
- Franke S., *Ethische Aspekte der Polizeiführung*, [w:] *Policja, Etyka, Kościół*, red. E. Wiszowaty i in., Szczytno 2002.
- Rauhut R., *Etyka zawodowa*, Słupsk 2008.
- Sitek E., *Przełożony i podwładny*, „Policja 997”, czerwiec 2005, s. 28-29.
- Sitek E., *Przełożony i podwładny*, „Policja 997”, lipiec 2005, s. 17-19.
- Stefański M., *Etyka zawodowa policjanta. Materiały pomocnicze*, Słupsk 1996.
- Sztompka P., *Socjologia*, Kraków 2003.
- Trzcińska W., *Kobiety w policji a prawa człowieka*, „Policja” 2005 nr 1, s. 8-13.
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji* (Dz. U. 1990 nr 30 poz. 179).
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania* (Dz.U.2017.o.1153 t.j.).
- Wiszowaty E., *Etyka Policji. Między prawem, moralnością i skutecznością*, Warszawa 2011.
- Wojtyła K., *Elementarz etyczny*, Wrocław 1982.
- Załącznik do Zalecenia Rec (2001) 10 dotyczącego *Europejskiego Kodeksu Etyki Zawodowej Policji*.
- Zarządzenia nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie „Zasad etyki zawodowej policjanta” (Dz. U. z 2002 r. nr 7, poz. 58 z późn. zm.).
- <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/cbo/query>
- <https://warminsko-mazurska.policja.gov.pl/ol/aktualnosci/76801,80-nowych-policjantow-zasililo-szeregi-Policji-na-Warmii-i-Mazura.html>
- <https://dzienniknarodowy.pl/prof-matyja-etyka-polityce/>